

Az etetésüknek szabályai vannak, ha elkezdtük, akkor be is kell fejeznünk

Jön a hideg tél, kevés a táplálék, a madarak várják a segítséget

TOLNA MEGYE Télen nem minden madarunk vonul melegebb tájra, számos faj itt-hon marad. Hazánk környezeti állapota lehetővé teszi, hogy a madarak maguktól is átvészeljék a telet, azonban nem árt az emberi segítség, főleg a városi környezetben. Tóth István Zsolt, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Szekszárdi Helyi Csoport elnökével beszélgettünk minderről.

Brunner Mónika
monika.brunner@mediaworks.hu

- Hogyan etessünk?

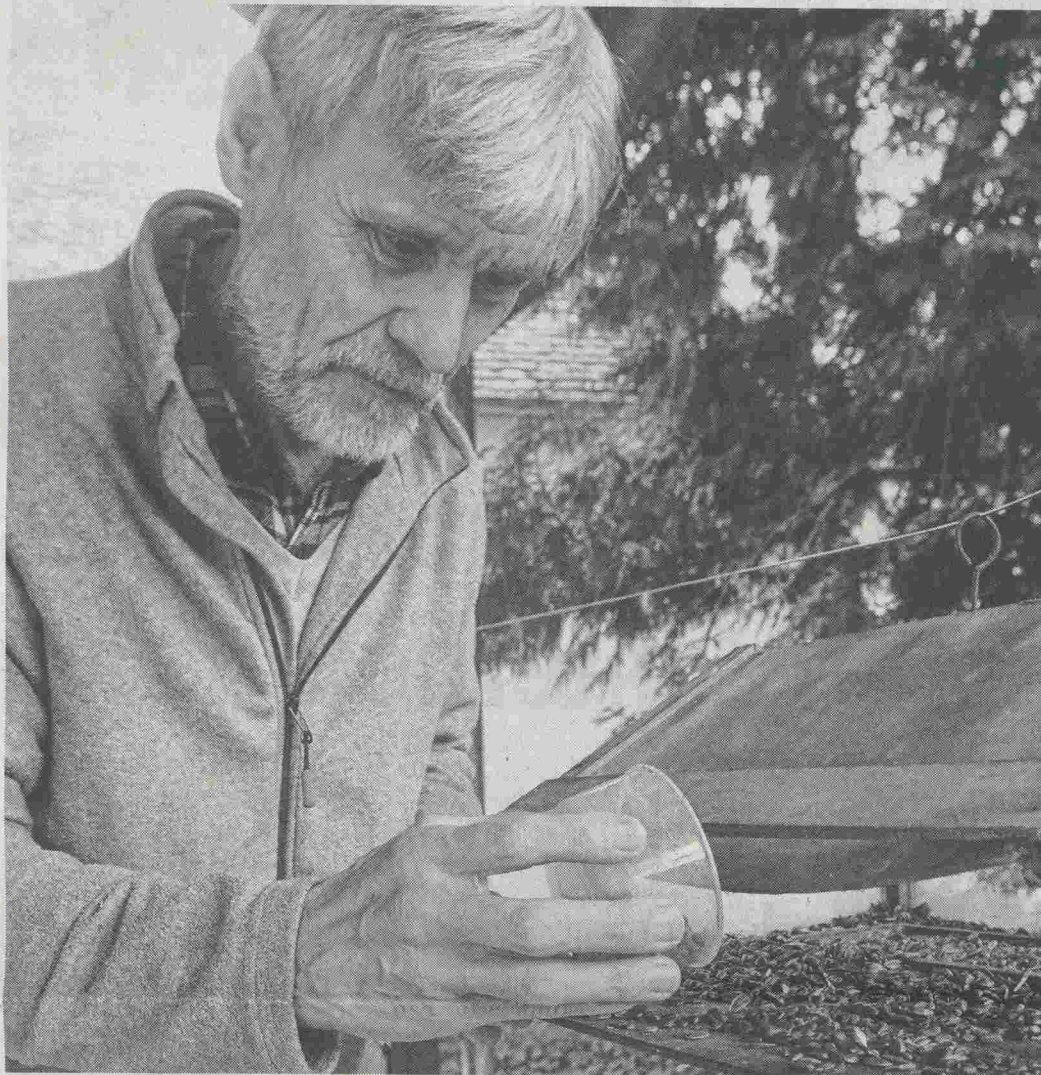
- A legfontosabb az, hogy egy adott területen folyamatos legyen az etetés - válaszolta Tóth István Zsolt. - Hiszen ha például egy lakónegyedben többen helyeznek ki enivalót, akkor nincs probléma abból, ha egyvalaki abbahagyja. Ám ha csak egy etető van, és mégis abbahagyjuk a táplálást, amikor a madarak már odaszoktak, akkor éhen is pusztulhatnak. Ezért ha már elkezdtük az etetést, akkor addig folytassuk azt, amíg tart a tél. A madáretetés felelősséggel jár, igaz, a szárnyasok mindig kis csapatokban keresgélnek, és több etetőt, természetes helyeket is közben átvizsgálunk élelem után kutatva, a városi környezetben kertek, bokros házak udvarait és parkjait.

- Mit adjunk a madaraknak?

- Az etetőanyag elsősorban napraforgómag, dió, köles, gyümölcs, például vad- és bogyós gyümölcsök, almadarabok, valamint faggyú és szalonna lehet, amelyek sose legyenek sósak. A napraforgómagot érdemes összetörni, mert így több madárfajt tudunk táplálni.

- Mit ne adjunk nekik?

- A következő két alapszabályt érdemes mindig szem előtt tartanunk: sem sósat,

Tóth István Zsolt napraforgómaggal tölti fel a madáretetőt. Jobbra egy etetőhelynél készült téli képek

sem kenyeret nem szabad adni a madaraknak. A sós nem tesz jót nekik, érdemes akár kifőzött szalonnát választani a madaraknak. Az etetőn hagyott kenyér pedig - például az esőtől - megerjedhet, és az állatkák az erjedt kenyértől betegek lesznek.

- Itassuk is őket?

- Az itatás szempontjából megteszi az ivóvíz, amelynél arra kell figyelni, hogy hideg időben ne fagyjon. Ha megfagy, akkor fel kell olvasztani, majd kitisztítani az itatót. A madarak hűvösben is szívesen fürdenek. Ideális tehát, ha az etetőkhöz közel itatót is kialakítunk, vagy ter-

A gólyák, fecskék Afrikában vannak

Mint arról lapunkban korábban már beszámoltunk, Tolna megye legismertebb madarai még az idén is a fekete és a fehér gólya, valamint a fecskék, amelyeknek három faja is él nálunk: a füstifecske, a molnárfecske és a parti fecske.

A gólyák augusztus végén, a fecskék szeptember elején hagyták el térségünket, és természetesen megyénket is. Már jó ideje Afrikában vannak, mivel a táplálékaik, mint például a rovarok télen elfagy-
nak, elbújnak védett zugokba, a faodúk vagy fák kérge alá,

házak, épületek repedéseibe vagy a talajba.

Mostanra már érkeztek is madarak Tolna megyébe, még hozzá a fenyőrigók, ez a madárfaj az ostorfák termését fogyasztja enyhe teleken. Alapvetően Észak-Európában költ, de szeret nálunk lenni. Ugyanakkor, ha hidegebbé válik az idő, akkor elképzelhető, hogy Dél-Európában tölti a telet. A fekete rigók egy része azonban jellemzően télen is velünk marad, mert általában a hidegben, a Tolna megyei városokban is megtalálják a táplálékukat.

Fotók: Makovics K., Mártonfal D.

mészetesen az etető mellé tesszünk egyet. Érdekes tudnunk, hogy miután a téli időben a lefagyott járdafelületeket sózzák, a madarak az azokon található kis tócsákból, kisebb vízdarabokból isznak, akkor meg is mérgeződhetnek és elpusztulhatnak. Akiben van részvét a nálunk telelő kismadarak, galambok, nagyobb madarak iránt, kialakíthat egy kisebb ivórést is a számukra, és ezzel is már tett valamit értük.

- Milyen madarakat láthatunk vendégül?

- Tolna megyében a cinegét, közülük a barát-, a kék-, a széncinegét, de etetőre jár

még a fenyvescinege, a tengelice, a zöldike, a meggyvágó. Vannak olyan erdőszéli helyek, ahol csízeket is lehet látni. A verebek pedig lakott területen bemennek az etetőre, akár csak a pintyek, a házi-, mezei-, fenyő- és erdei-pintyek. A feketerigó is szokott járni bokrosabb udvarokon. A hideg időszakban alapvetően a tengelice, a cinegék, a meggyvágók, a harkályok, a balkáni gerlék, az elvadult házi galambok vannak velünk. A cinegék, a verebek a téli időszakban folyamatosan magvakat keresnek és számítanak az emberek segítségére.

- Milyen az ideális hely a madarak számára?

- Az etető közelében jó, ha van bokros rész, hogy a kismadarakra leselkedő ragadozók, a karvaly, a macska el ne tudja kapni az éppen étkező madarat. A legfontosabb tanács tehát, hogy a madáretető ne legyen jól belátható, nyílt helyen, valamint elég magasra tegyék ahhoz, hogy a legmagasabb ágra is felmászó macskák időben észrevegye, és el tudjon röpködni. Az is fontos, hogy ne ablak elé tegyék az etetőt, mert ha például a másik oldalon van egy bokor, akkor össze is tévesztethetik a kettőt, a vizsztatükröződés miatt, és nekirepülnek az ablaknak. Mindezeknek a tudatában érdemes kialakítani az ablakettőket is, vagy erkélyek esetében a tálcás etetőket. A kismadarak élete állandó veszélyben telik, nagyon gyorsnak kell lenniük, hogy túljeljenek egy-egy támadást, és az erőtartálékaikkal is megfelelően kell gazdálkodniuk, tehát egyáltalán nincs könnyű dolguk.

- Meddig etessünk?

- A madarakat az időjárás függvényében kell etetni, ha hosszú a tél, még áprilisban is, de jellemzően március vége táján abba kell hagyni az etetést.

Mészöly születésére és Csukás halálára is tevékeny módon emlékezhetnek az iskolás gyerekek

Kitart a kölcsönzés mellett a megyei könyvtár

SZEKSZÁRD A könyvtári kapuban továbbra is lehet kölcsönözni, sőt akár házhoz is viszi a kért dokumentumot a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár. A gyermekkönyvtárosok pedig rajzpályázatra és irodalmi versenyre hívnak. Az intézmény közleménye szerint amíg a könyvtár nem látogatható, addig az online katalógusból választott példányokat keddi és pénteki napokon házhoz szállítják. A beiratkozott olvasók az összekészített dokumentumokat hétfőtől péntekig, délelőtt kilenc órától délután négy óráig a főépület és a Gyermekkönyvtár bejáratánál vehetik át.

A kapuban átvehetők az online kiválasztott kötetek, de házhoz is viszik

A gyermekkönyvtárban is működik a rendszer Fotók: Makovics K.

A gyerekkönyvtár Mészöly Miklós (1921-2001) Kossuth-díjas szekszárdi író születésének századik évfordulója alkalmából általános iskolások számára rajzpályázatot hirdetett, „Mészöly 100” címszó alatt. A nevezni kívánt rajzokat beküldeni január 4-éig kérik. Csukás István (1936-2020) költő, ifjúsági szerző halálára és meséire háromfordulós online feladatmegoldó versennyel emlékezik.

A kapcsolódó „Olvasd és játszd velünk!” űrlap november 24-étől lesz elérhető a könyvtári honlapon.

Foray Nándor